

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ФАКУЛТЕТ МЕДИЦИНСКИХ НАУКА
НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

ПРИМЉЕНО: 08.11.2018			
Орг.јед.	Број	Прилог	Вредност
01	13117/1		

**ОДЛУКА ВЕЋА ЗА МЕДИЦИНСКЕ НАУКЕ УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
О ФОРМИРАЊУ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ ЗАВРШЕНЕ
ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ**

На седници Већа за медицинске науке Универзитета у Крагујевцу, одржаној 29.08.2018.године, одлуком број IV-03-620/23, формирана је Комисија за оцену и одбрану завршне докторске дисертације под називом „Повезаност димензија личности, темперамента и суицидалности код пацијената са дијагнозом биполарног афективног поремећаја, депресије и шизофреније” кандидата Милене Јовичић у следећем саставу :

1. Проф. др Владимир Јањић, ванредни професор Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу за ужу научну област Психијатрија, председник;
2. Проф. др Дарко Хинић, ванредни професор Природно-математичког факултета Универзитета у Крагујевцу за ужу научну област Психологија, члан;
3. Проф. др Гордана Дедић, редовни професор Медицинског факултета Војномедицинске академије Универзитета одбране у Београду за ужу научну област Психијатрија.

Комисија је прегледала и проучила докторску дисертацију кандидата Милене Јовичић и подноси наставно-научном већу следећи

ИЗВЕШТАЈ

2.1. Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у одређеној научној области :

Докторска дисертација кандидаткиње Милене Јовичић под називом, „**Повезаност димензија личности, темперамента и суицидалности код пацијената са дијагнозом биполарног афективног поремећаја, депресије и схизофреније**” која је урађена под менторством проф. др Драгане Игњатовић Ристић, редовног професора Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу научну област Психијатрија, представља оригиналну научну студију која се бави предикцијом суицидалних покушаја путем персоналних карактеристика личности, као што су димензије личности и темперамент, код пацијената са дијагнозом биполарног афективног поремећаја, депресије и схизофреније.

2.2. Оцена да је урађена докторска дисертација резултат оригиналног научног рада кандидата у одговарајућој научној области :

Претрагом литературе детаљним претраживањем биомедицинских база података, као што су „MedLine“ „SciIndex“ „PubMed“ и „CoBSON“ користећи кључне речи „personality traits“, „affective temperaments“, „suicidality“ „depression“, „bipolarity disorder“, „schizophrenia“ пронађене су студије које су се бавиле предикцијом суицидалних покушаја у оквиру појединачних дијагноза. Дизајн студије који је користио поред варијабле историју суицидалних покушаја и процењени ниво суицидалности путем скале процене, затим који је обухватио све наведене варијабле и дијагностичке категорије није пронађен. Радови на ову тему нису забележени у домаћој литератури. На основу овога комисија констатује да докторска дисертација кандидаткиње, „**Повезаност димензија личности, темперамента и суицидалности код пацијената са дијагнозом биполарног афективног поремећаја, депресије и схизофреније**” представља резултат оригиналног научног рада.

Самоубиство (суицид) представља један од водећих узрока смрти у свету. Процењује се да око 2% свих смртних исхода у свету настану као резултат суицида. Прегледи епидемиолошких истраживања показују да су ментални поремећаји водећи фактор ризика за све облике суицидалног понашања. Студије психолошких аутопсија

показују да је 90% особа које су извршиле самоубиство, имале дијагностикован неки ментални поремећај у тренутку смрти. Овај проблем се у највећем проценту везује за пацијенте са дијагнозама депресије, биполарног афективног поремећаја и шизофреније.

Немоћ превенције и непредвидива природа овог феномена, значајни су разлози због којих је све већа заинтересованост светске истраживачке јавности за ову тему. На суицидалност утичу бројни фактори, од којих значајну улогу има личност и темперамент особа које се одлуче на овај корак. Теме везане за суицидалност су увек биле у фокусу заинтересованости истраживача, а последњих година се бележи све већи број истраживачких радова која се баве димензијама личности и темпераментом суицидалних особа.

Досадашња истраживања су углавном била посвећена регистровању узрока и фактора ризика суицидалног понашања, па су претходни покушаји самоубиства, као и одређени психијатријски поремећаји идентификовани као водећи фактор ризика. Истраживања у којима се испитивала повезаност црта личности и темперамента са суицидалношћу, показала су да одређене црте личности и доминантни типови темперамента представљају значајан фактор ризика за испољавање суицидалних облика понашања код пацијената са менталним поремећајима. Када су у питању типови афективних темперамената, истраживања показују да депресивни, анксиозни, циклотимични и иритабилни темперамент имају предиктивну улогу, док се хипертимични темперамент показао предиктивним фактором. Димензије личности које се најчешће спомињу у литератури у контексту суицидалности су агресивност, импулсивност и неуротицизам.

2.3. Преглед остварених резултата рада кандидата у одређеној научној области :

А Кратка биографија кандидата :

Милена Јовичић је рођена 27.03.1983. године у Крагујевцу, где је завршила Прву крагујевачку гимназију. Дипломирала је на Филозофском факултету – катедра за психологију у Новом Саду 2008. године са дипломским радом из психологије личности и тиме стекла звање дипломираног психолога. Школске 2010/2011. године уписала је докторске академске студије на Факултету медицинских наука Универзитета у Крагујевцу,

на смеру Неуронауке на којем је положила све испите и Усмени докторски испит. Од 2009. године је запослена као клинички психолог у Клиници за психијатрију Клиничког центра Крагујевац. У оквиру радног места обавља послове психодијагностике, неуропсихолошке дијагностике, психолошког саветовања, процене радне способности, као и послове судског вештачења. Завршила је напредни ниво едукације за психотерапеута из области Трансакционо интегративног приступа психотерапији (ТА). Члан је Друштва психолога Србије. Аутор је и коаутор неколико радова из области психијатрије и психологије. Два рада су тренутно у фази издавања, од чега један у међународном часопису. До сада је излагала радове на домаћим скуповима, последњи рад који је из теме докторске дисертације изложила је на Конгресу психолога Србије ове године.

БСписак објављених радова :

1. **Jovičić M**, Hinić D, Drašković M, Obradović A, Nikić-Đuričić K, Rančić N, Perković-Vukčević N, Ristić-Ignjatović D. Psychometric properties of the rass scale in the Serbian population. *Journal of Affective Disorders* 2016; 189: 134-140.
2. Numanovic SA, **Jovičić MM**. Correlation between domestic violence against women and neuroticism. *SanaMed*.2014; 9(3): 223–228. (indexed by: Index Copernicus, OAJI (Open Academic Journals Index), ESJI (Eurasian Scientific Journal Index))
3. Ignjatovic-Ristic D, Solujic D, Obradovic A, Nikic-Djuricic K, Draskovic M, Jovic J, Rancic N, **Jovičić M**, Ristic I. Attitudes of medical and pharmacy students towards patients suffering from schiyophrenia. *Ser J Exp Clin Res* 2017; 18(1): 53-59. (indexed by: EMBASE/ExcerptaMedica, Index Copernicus, BioMedWorld, SCIndeks, Chemical Abstracts Service, Cabell's Directory, Celdes, CNKI Scholar (China National Knowledge Infrastructure), CNPIEC, EBSCO Discovery Service, Elsevier - SCOPUS, Google Scholar, J-Gate, Naviga (Softweco), Primo Central (ExLibris), ReadCube, SCImago (SJR), Summon (Serials Solutions/ProQuest), TDOne (TDNet), WorldCat (OCLC))

2.4. Оцена о испуњености обима и квалитета у односу на пријављену тему :

Наслов докторске дисертације и садржаја исте се поклапају. Одобрени циљеви и постављени циљеви су остали исти. Одобрена методологија истраживања је спроведена у

раду. Докторска дисертација Милене Јовичић написана је на више од 150 страна и садржи следећа поглавља: Увод, Циљеви истраживања, Материјал и методе, Резултати истраживања, Дискусија, Закључци и Литература.

У уводном делу кандидаткиња је детаљно изнела релевантна сазнања о феномену суицидланости, димензијама личности и темпераменту, као и о међусобној повезаности ових конструката. Описујући досадашња сазнања на ову тему наводила је релевантне референце како домаћих тако и интернационалних аутора. Јасно и хронолошки је изнела циљеве и хипотезе истраживања који одговарају оним који су одобрени, приликом пријаве тезе.

Материјал и методологија је јасно написана и у складу је са предстаљеном приликом пријаве теме. У овом делу поглавља детаљно је описана популацја које се истражује, начин узорковања, варијабле као и коришћени инструменти.

Резултати истраживања су приказани систематично и добро су документовани (41 табела и 5 графикана). У резултатима је приказана предикција како суицидалних покушаја тако и процењене суицидалности мерном скалом у ондосу на димензије личности и темперамента. Резултати су показали да у групи депресивних пацијената депресивни темперамент се показао предиктивним за суицидалност, у групи биполарних неуротицизам, у групи схизофрених такође неуротицизам. За предвиђање покушаја суицида предиктивним варијаблама су се показале депресивни и раздражљиви темперамент као и неуротицизам и негативна валнца.

У делу Дискусија анализирали су добијени резултати у контексту доступних сазнања. Детаљно су коментарисани дескриптивни показатељи као и регресиони модели, у односу према многобројним оригиналним и ревијским научним радовима из ове области. У поглављу закључци концизно су објашњени главни резултати при чему је вођено рачуна о суштинским резултатима имајући у виду велики број варијабли, самим тим и резултата.

Након изнете дискусије и закључних речи у делу литература, прецизно су изнете референце писане ванкуверским стилем, а које је кандидат користио у припреми и изради докторске дисертације.

Након изнетих закључака у претходним редовима, комисија сматра да је докторска дисертација кандидаткиње Милене Јовичић под називом „Повезаност димензија

личности, темперамента и суицидалности код пацијената са дијагнозом биполарног афективног поремећаја, депресије и схизофреније”, по свом садржају и форми, добро написаном уводном делу, јасно приказаним циљевима и хипотезама, прецизно предстаљеној методологији, концизно изнетим резултатима истраживања, разложној дискусији и концизно изнетим закључцима, испуњава критеријуме добро написаног научног рада који одговара теми пријављеног рада.

2.5. Научни резултати докторске дисертације :

Најзначајнији резултати истраживања изнети су у следећим закључцима :

1. Димензије личности и афективни темпераменти представљају значајне предикторе суицидалности код пацијената који се лече од депресије, биполарног афективног поремећаја и схизофреније.
2. У _____ групи _____ депресивних пацијената изражен депресивни темперамент има предиктивну улогу за испољавање суицидалних облика понашања.
3. У _____ групи _____ биполарних пацијената изражени неуротицизам има предиктивну улогу за испољавање суицидалних облика понашања.
4. У групи схизофрених пацијената изражен неуротицизам има предиктивну улогу за испољавање суицидалних облика понашања.
5. Значајни предиктори суицидалних покушаја код пацијената који се лече од депресије, биполарног афективног поремећаја и схизофреније су депресивни и раздражљиви тип афективног темперамента, као и неуротицизам и негативна валнца.

2.6. Применљивост и корисност резултата у теорији и пракси :

Ово истраживање је пружио информације о персоналним карактеристикама особа склоних испољавању суицидалних облика понашања. Значајан допринос истраживања огледа се у практичној употреби добијених података. Наиме, приликом психолошко-психијатријске опсервације пацијената који се лече од депресије, биполарног афективног поремећаја и схизофреније, процена да ови пацијенти имају димензије личности и типове афективних темперамента који су се показали предиктивним за суицидалност у овом раду,

представљала би знак за бољи надзор и предузимање превентивних мера. Крајњи циљ јесте корак ка бољој превенцији суицида у свакодневној клиничкој пракси.

2.7. Начин презентирања резултата научној јавности :

Валидација RASS скале за процену суицидалности са изнетим психометријским карактеристикама, а која је била неопходна за реализацију овог истраживања објављена је у међународном часопису категорије M21.

Jovičić M, Hinić D, Drašković M, Obradović A, Nikić-Đuričić K, Rančić N, Perković-Vukčević N, Ristić-Ignjatović D. Psychometric properties of the rass scale in the Serbian population. *Journal of Affective Disorders* 2016; 189: 134-140.

Део резултата из докторске дисертације докторанткиња је изложила на овогодишњем Конгресу психолога Србије.

Jovičić M, Hinić D, Ignjatović-Ristić D. Dimenzije ličnosti pacijenata sa dijagnozom depresije i ranijim suicidalnim pokušajima. *Naučno stručni skup-66 Kongres psihologa Srbije sa međunarodnim učešćem*. 2018. Knjiga rezimea str. 124.

У току је објављивање делара резултата истраживања из докторске тезе у једом међународном часопису.

Планирано је и да преостали резултати буду објављени у домаћим или страним часописима.

ЗАКЉУЧАК

Комисија за оцену и одбрану завршне докторске дисертације кандидаткиње Милене Јовичић под називом „**Повезаност димензија личности, темперамента и суицидалности код пацијената са дијагнозом биполарног афективног поремећаја, депресије и шизофреније**”, на основу свега наведеног сматра да је истраживање ове тезе засновано на савременим сазнањима и прецизној методологији, као и да је адекватно и детаљно спроведено. Наведени резултати пружају значајан допринос у научном и практичном, односно клиничком раду јер пружају основ за превенцију суицида као најнепожељнијег исхода сваке менталне болести.

Комисија сматра да докторска дисертација Милене Јовичић написане под менторством проф. др Драгане Игњатовић-Ристић даје оригинални научни допринос, те да се резултати тезе могу користити у пракси приликом процене суицидалног ризика пацијената који се лече од менталних болести, те да могу пружити значајан допринос бољој превенцији суицида. Комисија са задовољством предлаже Научно-наставном већу Факултета медицинскоих наука, Универзитета у Крагујевцу да докторска дисертација кандидаткиње Милене Јовичић под називом „**Повезаност димензија личности, темперамента и суицидалности код пацијената са дијагнозом биполарног афективног поремећаја, депресије и шизофреније**” буде позитивно оцењена и одобрена за јавну одбрану.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

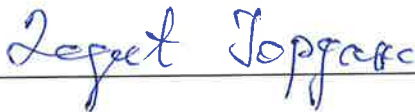
Проф. др Владимир Јањић, ванредни професор Факултета медицинских наука
Универзитета у Крагујевцу за ужу научну област Психијатрија, председник

Проф. др Дарко Хинић, ванредни професор Природно-математичког факултета
Универзитета у Крагујевцу за ужу научну област Психологија, члан

Проф. др Гордана Дедић, редовни професор Медицинског факултета Војномедицинске
академије, Универзитета одбране у Београду, за ужу научну област Психијатрија

Крагујевац, 07.09.2018.године